

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัย : พระเพชรสมพร ญาณสมปนโน (สินชัย)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม, พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)

: พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, พธ.บ.

(เกียรตินิยมอันดับ ๑) ศศ.ม., รป.ม.(การจัดการความขัดแย้ง)

: อาจารย์ ดร.ยุทธนา ปรานีต, พธ.บ., ร.บ., M.A., Ph.D.(Pol. Sc.)

วันที่สำเร็จการศึกษา : ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ๒) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนมโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชน จำนวน ๓๘๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และเอฟ (F-test) โดยใช้การสังเคราะห์และความแปรปรวนแบบทางเดียว (One wayANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นอกจากนี้ยังได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) คือ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขาธิการองค์การบริหารส่วนตำบลสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประธานสภาองค์กรชุมชนและประธานประชาคมหมู่บ้านจำนวน ๙ คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

๑. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน ๑๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔ มีอายุ ๓๑ – ๔๕ ปี มีจำนวน ๑๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๓ ส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร มีจำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๒ มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวน ๓๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๖ มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ๑๑-๓๐ ปี มีจำนวน ๑๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๓

๒. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านการร่วมคิด ($\bar{X}=3.15$) ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X}=3.12$) ด้านการร่วมดำเนินการ ($\bar{X}=3.10$) ด้านการร่วมประเมินผล ($\bar{X}=3.08$)

๓. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตาม เพศ อายุ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอาชีพ วุฒิการศึกษา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔. ปัญหา อุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการวางแผนโครงการหรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลน้อยไม่สามารถเข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้นไม่ได้รับการบริการงานสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่ประชาชนต้องการไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลนำไปใช้

ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นให้มาก ในการวางแผนโครงการ รวมถึงสำรวจความคิดเห็นการทำประชาพิจารณ์ควรเปิดกว้างให้ประชาชนที่มีความรู้ความสามารถได้เข้ามามีส่วนร่วมควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานสาธารณะให้มากควรเปิดเผยการใช้จ่ายงบประมาณให้มีความชัดเจนในการนำงบประมาณไปใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่น

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการร่วมคิดร่วมดำเนินการร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผลมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ